

Uchwała Nr XX/417/2015
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 22 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 1, art. 4¹ ust. 1, 2, 5, art. 12 ust. 4, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) w związku z art. 10 ust. 1, 2, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.)

Rada Miasta Rzeszowa uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

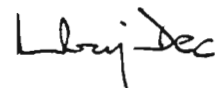
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rzeszowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Rzeszowa

Andrzej Dec

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm) nakładają na gminy obowiązek prowadzenia określonych działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja zadań zawartych w powyższych ustawach prowadzona jest w postaci gminnego programu uchwalanego corocznie przez radę gminy.

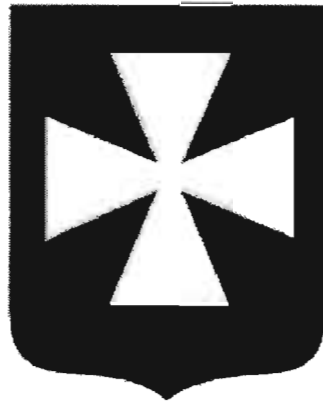
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań na terenie Miasta Rzeszowa. Jego celem jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami oraz zmniejszaniu tych, które aktualnie występują.

Źródłem finansowania Programu są opłaty z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z zapisami wspomnianych ustaw.

Przyjęcie przez Radę Miasta Rzeszowa Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016, stanowi podstawę do realizacji powyższych działań.

Załącznik do Uchwały Nr XX/417/2015
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 22 grudnia 2015 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2016**

Rzeszów, grudzień 2015 rok

Rozdział I

Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany corocznie przez Radę Miasta Rzeszowa określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, a także minimalizacji szkód społecznych oraz indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych na terenie miasta. Definiuje zadania, których realizacja rozpoczęła się w latach ubiegłych i jest kontynuowana nadal oraz zawiera propozycję nowych działań do realizacji w roku 2016. Program reguluje również zasady finansowania zadań, a także wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 skierowany jest do mieszkańców miasta Rzeszowa, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu i narkotyków oraz ich konsekwencjami, a także do wszystkich instytucji i organizacji społecznych, które zajmują się tą problematyką. Charakteryzuje go wielopłaszczyznowe podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów uzależnień. W zależności od zmieniających się potrzeb lokalnych. Program mając charakter dokumentu otwartego, podlega stosownym modyfikacjom.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok opracowano na podstawie:

1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286)
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.)
3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)
4. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.)
5. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
6. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.)
7. ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.)
8. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 z późn. zm.)
9. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1916)
10. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 332 z późn.zm.)

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest spójny z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii, opiera się na rekomendacjach oraz priorytetach realizowania i finansowania gminnych programów wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto, przy opracowywaniu Programu posłużono się diagnozą potrzeb, jak również uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje miasto do realizacji omówionych poniżej zadań.

Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Miasta Rzeszowa

Diagnoza ma na celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Ma ona charakter zmienny i wymaga stałej aktualizacji.

Monitoring problemów uzależnień dla potrzeb opracowania i ewaluacji Programu odbywał się m.in. poprzez informacje własne, badania socjologiczne przeprowadzone na terenie miasta oraz zbieranie i analizę danych statystycznych otrzymanych od podmiotów współpracujących przy jego realizacji:

- Wydziału Zdrowia,
- Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień,
- Komendy Miejskiej Policji,
- Izby Wyrzeźwień.

Wyniki badań ankietowych dotyczące problematyki przemocy w szkole, używania środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych przez młodzież

Problemami alkoholowymi i narkomanii młodzieży szkolnej nazwiemy całokształt szkód związanych z używaniem przez osoby nieletnie legalnych i nielegalnych środków odurzających i środków psychoaktywnych, jakie występują u osób je używających, członków ich rodzin oraz całego społeczeństwa, wymagających działań, które mają na celu zmniejszenie rozmiarów lub eliminację tego zjawiska.

Natomiast problemy przemocy w szkole rozumiane są jako wszelkie dolegliwe zjawiska występujące w środowisku szkolnym, przejawiające się stosowaniem przemocy, agresji, dyskryminacji, nękania wobec uczniów, nauczycieli oraz innych osób związanych bezpośrednio i pośrednio ze środowiskiem szkolnym, przez inne osoby funkcjonujące w danym środowisku szkolnym (uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły), a wpływające negatywnie na osoby będące podmiotem oddziaływania.

Poza tym, w ostatnich latach pojawiło się nowe zagrożenie, które jeszcze nie jest oszacowane w środowisku szkolnym. Jest to problematyka uzależnień behawioralnych (uzależnienie od komputera, gier komputerowych, hazardu). Uzależnieniami behawioralnymi nazywamy wszelkie uzależnienia związane z wykonywaniem różnego rodzaju czynności, które nie wiążą się z zażywaniem substancji chemicznych

Na zlecenie Miasta Rzeszowa w 2015 roku wśród uczniów szkół gimnazjalnych i średnich zostały zrealizowane przez Stowarzyszenie „Pomoc” ponowne badania ankietowe dotyczące problematyki przemocy, używania środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.

Wyniki badań ankietowych zostały przekazane do wszystkich placówek oświatowych, placówki leczenia odwykowego na terenie miasta, jak również do MOPS celem wykorzystania ich do pracy z młodzieżą i rodzicami.

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Rzeszowa i Przewodniczącego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w Auli II Liceum Ogólnokształcącego im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie odbyła się konferencja pt.: „Młodzież Miasta Rzeszowa wobec problematyki przemocy w szkole, używania środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych”.

W spotkaniu uczestniczyli radni Rady Miasta Rzeszowa, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dyrektorzy placówek oświatowych, pedagodzy

szkolni oraz nauczyciele wychowania fizycznego. W czasie Konferencji wręczono 10 uczniom rzeszowskich szkół, laureatom konkursów organizowanych w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” nagrody ufundowane przez organizatora i Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie. Dzieci i młodzież z rzeszowskich szkół od wielu lat uczestniczą w kampanii edukacyjno-profilaktycznej, której celem jest promowanie wśród młodych ludzi życia wolnego od używek, przemocy i nudy.

W trakcie konferencji uczestnicy mogli wysłuchać wykładów i prezentacji.

Sesje wykładowe:

1. „Przemoc w szkole oraz używanie środków psychoaktywnych – skala zjawiska w Polsce” – Wacław Ciwiński, Stowarzyszenie „Pomoc” w Rzeszowie,
2. „Narkotyki, alkohol, przemoc wśród rzeszowskiej młodzieży – diagnoza zjawiska (2015)” – prezentacja badań – dr hab. Eugeniusz Moczuk,
3. „Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych związanych ze zjawiskiem sięgania przez młodzież po środki odurzające oraz wobec występowania problemu przemocy w szkole” – Adam Szeląg, Oficer Prasowy Komendanta Miejskiego Policji w Rzeszowie,
4. „Oferta terapeutyczna i profilaktyczna Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie” – Barbara Łukasik, Dyrektor SP ZOZ CLU,
5. „Pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom i rodzicom w sytuacjach kryzysowych” – Katarzyna Orkisz, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 Rzeszów,
6. „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – cele Programu oraz sposoby ich realizacji” – Maciej Magnowski.

Powyższe dokumenty są dostępne na stronie internetowej Urzędu Miasta Rzeszowa <http://bip.erzeszow.pl/wydzialyurzedumiasta/wydzial-zdrowia/mlodziez-miasta-rzeszowa-wobec-problematyki-przemocy-w-szkole-uzywania-srodkow-psychoaktywnych-i-uzaleznien-behawioralnych>

Wiedza młodzieży szkolnej na temat zjawiska przemocy w szkole, picia alkoholu, używania środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym dopalaczy oraz kształtowanie się zjawiska uzależnień behawioralnych

Wyniki badań wskazują, że młodzież szkolna posiada wiedzę na temat badanych problemów społecznych oraz, że często nie postrzega tych problemów jako zjawiska negatywne.

Po przeanalizowaniu zebranych danych należy zauważyć, że ze zjawiskiem przemocy spotkał się co czwarty badany, natomiast przemoc stosowana jest przez co szóstego respondenta. W związku z powyższym co piąta osoba była w przeszłości ofiarą przemocy, a obecnie jest co dziewiąta osoba. Najczęstszym sposobem stosowania przemocy w szkole jest wyśmiewanie się, robienie „głupich kawałów”, stosowanie obelżywych słów, dręczenie, straszenie i bicie swych ofiar, drobne kradzieże, wymuszanie pieniędzy oraz różnych rzeczy (w tym drugiego śniadania). Według badanych szczególnie niebezpiecznymi miejscami w szkole są toalety, szatnie, korytarze, sklepik szkolny, parking przed szkołą, schody w czasie najdłuższych przerw, palarnia, placyki przed szkołą oraz klasy szkolne i stołówka. Natomiast poza budynkiem szkoły ankietowani wskazali boisko szkolne, miejsca i zaułki (garaże, wiaty, budynki gospodarcze, itp.), przystanek autobusowy. Przeprowadzone badania wykazały, że 31,5 % respondentów zna osoby ze swej szkoły, które stosują przemoc, natomiast 58,6 % badanych nie zna takich osób, a 9,6 % nie ma zdania na ten temat. Zjawisko przemocy w szkole potępia 53,6 % badanych, jednak dla 15,9 % ankietowanych jest ono obojętne.

Młodzież zna sporą liczbę osób, które palą papierosy, piją alkohol, upijają się oraz używają narkotyków. Wśród ankietowanych najbardziej rozpowszechnione jest picie alkoholu. Palenie papierosów nie należy do zachowań popularnych, część przyznaje się do tego, że używa narkotyków. Jednak dużo ankietowanych nie pali papierosów, nie upija się, a także nie używa narkotyków. Młodzież najczęściej pije piwo, następnie wódkę, drinki i wino, zaś w mniejszym zakresie samogon i inne trunki. Wśród badanych uczniów, aż 34,5 % upiło się już alkoholem, jednak 50,6 % uczniów nie miało doświadczeń w tym zakresie, a 11,0 % nie potrafiło udzielić odpowiedniej odpowiedzi. Należy stwierdzić, iż badania pokazały dużą liberalność w zakresie kupna alkoholu, mimo iż część uczniów to osoby dorosłe, 55,9 % badanych uczniów miała dużą łatwość kupna alkoholu, a 25,8 % uczniów nie mogła kupić alkoholu, natomiast 15,9 % badanych nie miało zdania na ten temat.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy stwierdzić, że u podstaw sięgania po narkotyki przez młodzież, w opiniach respondentów leżą czynniki o charakterze społecznym i integracyjnym. Młodzież chce się dobrze bawić oraz chce być akceptowana w grupach. Na drugim miejscu są czynniki o charakterze psychologicznym, wśród których można wymienić chęć buntu i poszukiwanie przyjemności. Ankietowani w swoim środowisku szkolnym najczęściej stykają się z marihuaną, dopalaczami, środkami uspokajającymi, nasennymi, haszyszem, kokainą, amfetaminą, klejami i rozpuszczalnikami, grzybkami, LSD, heroiną oraz innymi środkami. Wśród badanych uczniów 50,5 % nie zna w swoim otoczeniu osób, które używają narkotyków, jednak 49,1 % zna takie osoby. W przypadku dopalaczy 69,8 % ankietowanych nie zna w swoim otoczeniu osób, które ich używają, jednakże 29,6 % badanych uczniów zna takie osoby. Prawie 65 % uczniów biorących udział w badaniach uważa, iż dopalacze powinny być potraktowane tak, jak inne narkotyki. W ocenie ankietowanych najbardziej zagrożonymi miejscami handlu narkotykami są różnorodne dyskoteki. Nie bez znaczenia jest jednak fakt dostępności narkotyków w okolicach szkoły. Wśród badanej grupy uczniów 84,1 % nie zna w swoim otoczeniu osób, które handlują narkotykami na terenie szkoły. Również 88,0 % ankietowanych uczniów nie używa narkotyków, a 11,0 % badanych uczniów przyznaje się do tego.

Biorąc pod uwagę wyniki badań należy stwierdzić, iż środki legalne, takie jak: papierosy, piwo, wino, wódka są w dużym stopniu dostępne dla młodzieży. Środki nielegalne nie są tak łatwo dostępne, lecz dla pewnej grupy osób ich zdobycie nie stanowi problemu. Należy jednak zwrócić uwagę, iż dopalacze są łatwo dostępne dla przeciętnego respondenta.

Wśród grupy przebadanych uczniów zauważamy, iż 28 % ankietowanych w sieci internetowej spędza od 1 do 2 godzin dziennie, prawie 36 % spędza od 2 do 5 godzin dziennie, a 8 % powyżej 5 godzin dziennie. Jednocześnie prawie 8 % badanych odpowiedziało, iż poświęca temu dużo więcej czasu. Ankietowani korzystają z internetu w celu poszukiwania różnych informacji, przeglądania portali społecznościowych, poczty e-mail, słuchania muzyki lub oglądania filmów, ściągania plików muzycznych i filmów, komunikowania się z innymi, grania w gry internetowe itp. Ponad 40 % uczniów nadmiernie korzystających z internetu zaniedbywało naukę, a 36 % zapominało o swych obowiązkach. Możemy stwierdzić, że co jedenasty badany uczeń jest przekonany, iż przebywanie w sieci internetowej ma negatywny wpływ na jego relacje z innymi osobami. Wśród ankietowanej młodzieży 14 % przyznaje się do gry na automatach lub w inne gry hazardowe, z czego prawie 8 % badanych korzysta z nich przez dłuższy czas niż zaplanowany. W związku z powyższym co dwunasty respondent ma potrzebę grania na automatach lub innych grach hazardowych w sytuacji, gdy inne osoby wygrywają.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy uznać, że młodzież nie ma dostatecznej wiedzy o uzależnieniach behawioralnych, a więc o zagrożeniach „wpadania w pułapkę uzależnienia od czynności”, zwłaszcza w przypadku nadmiernego korzystania z komputera, telefonu, telewizora czy uprawiania hazardu.

Aby zwiększyć wiarygodność badań ankietowych, należy powtórzyć je po określonym odstępie czasu oraz z określoną grupą respondentów. W związku z powyższym badania ankietowe planuje się przeprowadzić w roku 2020.

Zapobiegając problemom związanym z sięganiem po alkohol, narkotyki i inne środki psychoaktywne przez nieletnich, podejmowane są działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, mające na celu promowanie trzeźwego stylu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawiania przyjmowania narkotyków i picia alkoholu, podwyższenia poczucia własnej wartości, podejmowania decyzji, wytyczania i osiągania zamierzonych celów. Młodzież, która będzie posiadała takie umiejętności, nie będzie miała potrzeby sięgania po różnego rodzaju używki.

Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Miasta

Wzorem lat ubiegłych realizacja szkolnych programów profilaktycznych uwzględniających organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych finansowana jest przez Miasto. Rodzaj i charakter systematycznie prowadzonych zajęć w ponad 50 szkołach dostosowany jest do umiejętności, zaangażowania, zainteresowania, a przede wszystkim wieku uczestników. Zajęcia cieszą się dużym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży, wypełniają wolny czas, zachęcają do aktywnego wypoczynku i zdrowego trybu życia oraz przygotowują do rywalizacji w różnego rodzaju zawodach sportowych. Uczestnicząc w zawodach uczniowie poznają przede wszystkim zasady uczciwej rywalizacji „fair play”, właściwego zachowania się po przegranej i zwycięstwie, uczą się współdziałania w grupie, cierpliwości w dążeniu do celu, odpowiedzialności oraz wzmocnienia poczucia wiary we własne możliwości.

Corocznie prowadzony jest program „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży”. Zawody organizowane przez Międzyszkolny Ośrodek Sportowy rozgrywane są w trzech kategoriach wiekowych, w następujących dyscyplinach: piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, koszykówka, tenis stołowy, tenis ziemny, pływanie, unihokej, szachy, sztafetowe biegi przełajowe, trójbój i czwórbój LA oraz liga lekkoatletyczna. Najlepsze wyniki w ramach Miejskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w roku szkolnym 2014/2015 uzyskały w kategorii szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa Nr 11, Szkoła Podstawowa Nr 5 i Szkoła Podstawowa Nr 9, wśród gimnazjów: Gimnazjum Nr 9, Gimnazjum Nr 7 oraz Gimnazjum Nr 10, w grupie szkół średnich: najlepsze miejsca zajęły V LO, II LO i III LO.

W ramach Programu Profilaktyki organizowane są Mistrzostwa Rzeszowa Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych w narciarstwie i snowboardzie.

Na terenie Miasta realizowane są przedsięwzięcia profilaktyczno-edukacyjne, mające na celu podjęcie tematyki bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, które z roku na rok cieszą się coraz większym zainteresowaniem.

W poniedziałek 1 czerwca 2015 r. młodzież na terenie całego kraju aktywnie włączyła się do kolejnej edycji akcji profilaktycznej „Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki”. Jej celem było promowanie mody na życie bez uzależnień, przemocy i obojętności. Rzeszowski Głos Profilaktyki rozpoczął się już tydzień wcześniej. Szkoły zaangażowane w działania przekazywały sobie drogą elektroniczną symboliczne serce tworząc „łańcuch profilaktyki” i deklarowały przystąpienie do przedsięwzięcia. W Alei pod Kasztanami zebrał się wszyscy uczestnicy finału: młodzież szkolna, wolontariusze, policjanci i barwnym korowodem przeszli ulicą 3 Maja na rzeszowski Rynek. Do uczestników dołączyli m.in. przedstawiciele Prezydenta Miasta, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy

Miejskiej Policji oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wśród zebranych ruszyła sztafeta serc, czyli przekazywane z rąk do rąk symboliczne, wolne od uzależnień serce. Następnie zaproszeni goście oraz wszyscy uczestnicy imprezy przykładając prawą dłoń do serca, przez 60 sekund wybijali „rytm wolnych serc” - rytm ludzi wolnych od uzależnień, przemocy i obojętności na drugiego człowieka.

Finał Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki w Rzeszowie zakończył występ młodych artystów z Centrum Sztuki Wokalnej w Rzeszowie.

W przedsięwzięciu ukierunkowanym na ograniczenie zjawiska alkoholizmu, narkomanii i przemocy wśród dzieci i młodzieży uczestniczyło kilkaset osób.

Projekty realizowane przez Dział Higieny Szkolnej SP ZOZ Nr 1 stanowią kolejną grupę programów mającą na celu m.in. promocję zdrowego trybu życia, dostarczenia informacji nt. szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, używania narkotyków, jak również informacji o zagrożeniach wynikających z choroby alkoholowej i narkomanii, a także profilaktyki osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego. Programy adresowane są do uczniów klas II, V i VI szkół podstawowych, klas II i III w szkołach gimnazjalnych oraz uczniów klas I i przedostatnich w szkołach ponadgimnazjalnych, a także uczniów, u których zachodzi przypuszczenie o stosowanie używek.

Programy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - promujące organizację imprez bezalkoholowych na rzeszowskich osiedlach cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem, a oferty ich realizacji corocznie składane są przez wszystkie Rady Osiedli. Nadrzędnym celem programów jest promocja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, sportowa rywalizacja, propagowanie aktywnego wypoczynku, zdrowego i bezpiecznego stylu życia, promocja rodzinnych imprez bezalkoholowych, jak również integracja mieszkańców osiedla. Imprezy o charakterze kulturalno-rozrywkowym i sportowo-rekreacyjnym z udziałem dzieci, młodzieży oraz rodziców realizowane są w ramach ścisłej współpracy Rad Osiedli i placówek oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na danym osiedlu.

Na terenie szkół psychoprofilaktycy SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień realizowali programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży. Zajęcia z zakresu profilaktyki I – rządowej obejmowały tematykę związaną z uczeniem takich umiejętności i kompetencji, które tworzą w dorosłym życiu tzw. czynniki chroniące przed uzależnieniem. Po przeanalizowaniu potrzeb przy współpracy z pedagogami szkolnymi prowadzili zajęcia dotyczące: radzenia sobie ze stresem i emocjami, radzenia sobie z agresją, kształtowania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa w sieci, asertywności, nawiązywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych, kreatywności, integracji oraz metod efektywnego uczenia się. W ostatnich latach kładli nacisk na zajęcia z zakresu profilaktyki narkotykowej, a w roku 2015 szczególną uwagę poświęcali zajęciom psychoedukacyjnym z zakresu tzw. „dopalaczy”. Najczęściej poruszany temat to „Rozpoznaj zagrożenia – Stop Uzależnieniom”, w którym koncentrowali się na przeciwdziałaniu zażywaniu środków psychoaktywnych, z uwzględnieniem szkodliwości wpływu dopalaczy. Dużą wagę przywiązywali do nauki uczniów ochrony własnej przestrzeni psychologicznej, w tym umiejętności odmawiania przyjmowania narkotyków i alkoholu.

Prowadzenie zajęć profilaktycznych na terenie szkół daje możliwość bezpośrednich konsultacji dla pedagogów, wychowawców oraz rodziców. W efekcie tych działań do SP ZOZ CLU zgłaszają się osoby potrzebujące dodatkowych konsultacji psychologicznych z zakresu używania substancji psychoaktywnych.

Zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z budżetu Miasta Rzeszowa dofinansowywana jest działalność podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy adresowane do dzieci, młodzieży i rodziców. Finansowane są także podmioty realizujące programy profilaktyczne uwzględniające zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.

Ilość zawartych umów z podmiotami i wysokość środków, przyznanych na dofinansowanie realizacji programów w latach 2013 - 2015

Nazwa zadania	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Organizacja zajęć sportowych i imprez towarzyszących: m.in. turniejów, zawodów, rajdów itp. dla dzieci i młodzieży jako alternatywne formy spędzania czasu wolnego	78 1 050 000 zł	78 970 000 zł	85 793 000 zł
Programy edukacyjne oraz szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień	2 4 680 zł	1 4 400 zł	1 3 000 zł
Profilaktyczne programy psychoedukacyjne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych narkomanii oraz przemocy adresowane do dzieci i młodzieży	6 45 000 zł	6 45 000 zł	6 45 000 zł
Wspieranie osób niepełnosprawnych zagrożonych patologią społeczną poprzez organizację integracyjnych imprez sportowo – turystyczno – rekreacyjnych i kulturalno – rozrywkowych	7 40 000 zł	7 40 000 zł	6 48 000 zł
Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym	1 50 000 zł	3 54 700 zł	2 35 000 zł
Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów, których mowa w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	3 65 320 zł	1 64 650 zł	1 30 000 zł
Przeprowadzenie lokalnej diagnozy w zakresie używania narkotyków, alkoholu oraz problemu przemocy wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie Miasta	0 0 zł	0 0 zł	1 15 000 zł

Na podstawie zamieszczonych powyżej danych wynika, iż w latach 2013-2014 wysokość środków przekazanych na realizację wymienionych zadań utrzymywała się mniej więcej na jednakowym poziomie, z wyjątkiem zmniejszenia o 80 000 zł kwoty przeznaczonej na realizację zajęć sportowych. W okresie sześciu miesięcy roku bieżącego ilość zawartych umów z podmiotami realizującymi zajęcia sportowe przekroczyła już liczbę z roku poprzedniego.

Ośrodek Leczenia Uzależnień CIK

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ilość osób uczestniczących w programie terapeutycznym	38	37	32
Ilość członków rodzin objętych programem	48	56	36
Wysokość środków na realizację programu	41 400 zł	41 000 zł	20 400 zł

Stowarzyszenie „Karan” prowadzi Ośrodek Leczenia Uzależnień Centrum Interwencji Kryzysowej. W programie terapeutycznym Ośrodka w latach 2013 -2014 uczestniczyła zbliżona ilość osób, a w pierwszym półroczu 2015 r. – 32 osoby. Program terapeutyczny skierowany jest do osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, u których zdiagnozowano zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Z programu terapeutycznego korzystają

również członkowie rodzin osób objętych programem. W roku 2014 było to 56 osób - nastąpił wzrost o 8 osób w stosunku do roku poprzedniego. W pierwszych sześciu miesiącach br. programem objęto 36 osób.

W ramach działalności Ośrodka Leczenia Uzależnień CIK działa hostel, w którym mieszkają osoby objęte programem terapii odwykowej. Celem programu postrehabilitacyjnego jest pomoc socjalna, prawna i terapeutyczna osobom, które w sposób pozytywny ukończyły podstawowy program terapeutyczny w Ośrodku. Uczestnictwo w tym programie stanowi etap przejściowy - pomaga osobie w podjęciu samodzielnego życia w sposób dojrzały, a przede wszystkim trzeźwy, wolny od nałogów. Liczba osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, które realizowały program w hostelu w 2014 to 6 osób, natomiast w półroczu 2015 roku tych osób było 4. Liczba członków rodzin osób objętych programem hostelu w 2013 roku to 11, a w 2014 roku 6 osób. Na działalność hostelu zarówno w roku 2013, jak i 2014 przeznaczono kwotę 26 500 zł, natomiast w I półroczu 2015 r. przekazano 13 250 zł.

Rynek alkoholowy w Rzeszowie

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz.1286) oraz przepisy prawa miejscowego, tj.:

1. Uchwała Nr XLIX/159/96 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 grudnia 1996r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Rzeszowa z późniejszymi zmianami,
2. Uchwała Nr LXXX/1460/2014 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Miasta Rzeszowa miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych ustalony przez Radę Miasta Rzeszowa

Wyszczególnienie	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:			
do spożycia poza miejscem zakupu,	300	300	300
do spożycia w miejscu zakupu	220	220	220

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie Miasta Rzeszowa

Wyszczególnienie	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	563	577	564
- powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:			
do spożycia poza miejscem sprzedaży,	246	257	254
do spożycia w miejscu sprzedaży	185	201	185
- piwo	132	119	125

Zestawienie liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	Liczba punktów sprzedaży ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
2013	563	183 108	325
2014	577	185 123	321
do 30.06.2015	564	186 913	331

Wpływy do budżetu Miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ilość środków	3 883 764 zł	4 227 572 zł	3 281 547 zł

Przedstawione dane wskazują, że ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym placówek handlowych i zakładów gastronomicznych nie zmienia się na przestrzeni ostatnich lat. Osoby fizyczne i spółki prawa handlowego podejmują działania związane z rozpoczęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej w coraz to szerszym zakresie, oferując bogaty wachlarz usług i produktów. Duża rotacja przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą jest widoczna w ilości opiniowanych wniosków i wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wzrost ten nie przekłada się na pozyskiwanie środków z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą lub prowadzący ją w krótkim okresie czasu wnoszą opłaty w stawkach podstawowych, co stabilizuje wpływy do budżetu.

Na terenie miasta Rzeszowa obowiązuje również ograniczenie korzystania z zezwoleń poprzez zapisy uchwały nakazującej zachowanie 100-metrowej odległości od obiektów chronionych. Intencją wymienionej uchwały jest m.in. ograniczenie dostępności alkoholu szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Korzystanie z zezwoleń jest weryfikowane podczas kontroli punktów sprzedaży alkoholu prowadzonych przez upoważnione ustawowo służby tj. pracowników Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń UM Rzeszowa, funkcjonariuszy Straży Miejskiej, członków MKRPA.

Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt i pod zastaw oraz przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych. Kontrolowana jest legalność obrotu alkoholem, obowiązek zaopatrywania się sprzedawców detalicznych u przedsiębiorców korzystających z zezwoleń hurtowych na sprzedaż napojów alkoholowych.

W czasie czynności kontrolnych prowadzone są także rozmowy profilaktyczne z właścicielami sklepów i sprzedawcami, m.in. wyjaśnianie przepisów prawnych, uświadamianie skutków sprzedaży alkoholu nieletnim, sposobów odmowy sprzedaży alkoholu klientom nieletnim i nietrzeźwym.

Ilość przeprowadzonych kontroli

Podmiot prowadzący kontrolę	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
MKRPA	8	16	8
Biuro EDG UM Rzeszowa	20	10	9
Ogółem	28	26	17

W 2014 roku Straż Miejska w Rzeszowie nałożyła 14 mandatów karnych, a w okresie sześciu miesięcy 2015 roku 12 mandatów w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach niedozwolonych. W ramach systematycznie prowadzonych na terenie miasta Rzeszowa patroli funkcjonariusze Straży Miejskiej monitorowali 200 punktów sprzedaży. W pierwszej połowie 2015 roku patrolowano 223 punkty sprzedaży napojów alkoholowych. Sprzedawcy kontrolowanych sklepów zwracają uwagę na częste przypadki zakupu alkoholu (głównie piwa) przez osoby pełnoletnie dla nieletniej młodzieży lub osób nietrzeźwych oczekujących w pobliżu placówki handlowej.

Poradnictwo i terapia

Od 1 stycznia 2004 r. SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie realizuje świadczenia zawarte w kontrakcie z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie psychoterapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Ponadto placówka realizuje świadczenia zawarte w umowie podpisanej z Gminą Miasto Rzeszów na świadczenia wyszczególnione w poniższej tabeli.

Rodzaj i ilość świadczeń udzielonych mieszkańcom miasta Rzeszowa przez SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień

Rodzaj świadczeń	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Profilaktyka dla dzieci, młodzieży i pedagogów	17 445	17 598	18 502
Psychoterapia indywidualna i grupowa DDA	936	521	197
Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	563	690	400
Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie	30	48	23
Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym	62	176	60
Psychoterapia i poradnictwo dla osób eksperymentujących z narkotykami	40	13	1
Psychoterapia małych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	16	20	10
Wysokość środków finansowych przekazanych z budżetu Miasta	414 500 zł	414 505 zł	220 000 zł

W roku 2014 placówka udzieliła 1 468 indywidualnych i grupowych świadczeń diagnostycznych i psychoterapeutycznych dla 432 osób zamieszkałych w Rzeszowie.

Analizując dane zauważamy zmiany w zakresie korzystania przez mieszkańców miasta z oferty proponowanej przez SP ZOZ CLU. W roku 2014 wzrosła liczba świadczeń związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zmiana ta może być spowodowana zwiększeniem świadomości i wrażliwości społecznej wśród mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie. Równocześnie zwiększyła się ilość udzielanych świadczeń dotyczących terapii rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz w zakresie pomocy psychologicznej dla małych dzieci. Wzrost ten może świadczyć o tym, że rodziny

te dostrzegają konieczność pracy nad umiejętnościami związanymi z prawidłową komunikacją wewnątrzrodzinną, jak również z ochroną rozwoju psychologicznego małych dzieci.

Niepokojącym jest fakt małej ilości osób korzystających z psychoterapii i poradnictwa dla osób eksperymentujących i używających narkotyki. Dane dotyczące intoksykacji tzw. dopalaczami pokazują, iż nie spada zainteresowanie eksperymentowaniem środkami psychoaktywnymi, a także występuje przekonanie, że te środki nie są narkotykami, które jest niebezpieczne dla życia i zdrowia osób biorących dopalacze. W związku z tym należy nadal prowadzić działania z zakresu profilaktyki, jak i rozszerzyć informacje dot. szkodliwości i faktycznych zagrożeń dla życia i zdrowia, jakie mogą powodować dopalacze.

SP ZOZ CLU w roku 2014 i 2015 w trakcie realizacji zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży na terenie szkół szczególną uwagę zwracał na działania psychoedukacyjne z zakresu używania dopalaczy. Specjaliści prowadzący powyższe zadania, pogłębili swoje kompetencje uczestnicząc w szkoleniach.

Od października 2010 roku w SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień funkcjonuje całodobowy Oddział Leczenia Uzależnień, dysponujący 20 łózkami. Realizuje on świadczenia w ramach umowy z NFZ, a czas leczenia wynosi od 7 do 8 tygodni. Do Oddziału przyjmowani są pacjenci uzależnieni od alkoholu, hazardu i z uzależnieniami mieszanymi z terenu miasta Rzeszowa oraz innych województw. Specjalistyczną kadrę terapeutyczną stanowią certyfikowani specjaliści psychoterapii uzależnień. W Oddziale stosowane są nowoczesne standardy leczenia oraz różne techniki terapeutyczne (m.in. zadania indywidualne, treningi umiejętności, warsztaty, psychodrama, filmy edukacyjne). Pacjenci uczestniczą w sesjach psychoterapii indywidualnej oraz grupowej, korzystają z konsultacji medycznych (specjalista psychiatra, internista) oraz całodobowej opieki pielęgniarskiej.

Nadrzędnym celem leczenia jest utrzymywanie abstynencji, nauka konstruktywnego myślenia, nabycie umiejętności kontrolowania emocji i radzenia sobie ze stresem, zwiększenie kompetencji w zakresie porozumiewania się, tworzenie trzeźwych planów życia po opuszczeniu Oddziału, w tym motywowanie do kontynuowania leczenia w poradni uzależnień. Statystyki prowadzone od czasu rozpoczęcia działalności całodobowego Oddziału Leczenia Uzależnień wskazują, iż wykorzystanie łóżek wynosi 98 % w stosunku rocznym. Świadczy to, iż nie spada zapotrzebowanie na tę formę pomocy osobom uzależnionym jaką jest leczenie w warunkach stacjonarnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Celem działalności MOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie Miasta Rzeszowa. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie, jak również, gdy występują okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. W części rodzin korzystających z pomocy MOPS występuje problem uzależnienia od alkoholu. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodziny korzystające z pomocy MOPS

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS	4 049	3 710	2 971
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego z członków rodziny	232	223	190
Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	729 521 zł	732 335 zł	379 465 zł

Na podstawie zamieszczonych danych wynika, iż w latach 2013 i 2014 nastąpił istotny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodka o 339 rodzin. Zmniejszeniu uległa również liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Jest to spadek o 9 rodzin. Środki finansowe przeznaczone na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym kształtowały się na zbliżonym poziomie.

W pierwszym półroczu 2015 o 6 osób zmniejszyła się liczba dzieci korzystających z kolonii profilaktycznych w porównaniu z rokiem 2014, przy jednoczesnym spadku nakładów finansowych w tym zakresie o 21 928 zł.

Świetlice środowiskowe

Świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży są prowadzone w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przez organizacje pozarządowe i kościelne. Programy realizowane w świetlicach działających we wszystkich dzielnicach miasta zapewniają dzieciom opiekę pedagogiczną, pomoc w odrabianiu lekcji, dożywianie, zajęcia plastyczne, muzyczne i rekreacyjno-sportowe.

Poprzez realizowane w świetlicach programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne wzmocniana jest u dzieci i młodzieży asertywność, jak również umiejętność radzenia sobie z agresją i konfliktami. Kształtowana jest także silna osobowość u uczestników zajęć celem przeciwdziałania zagrożeniom związanym z korzystaniem z mediów, portali społecznościowych itp. Świetlice dają dzieciom możliwość zaspokojenia potrzeb zarówno socjalnych, edukacyjnych, jak również psychicznych.

Ilość dzieci korzystających ze świetlic oraz środki przeznaczone na ich funkcjonowanie w ramach Miejskiego Programu

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ilość świetlic realizujących program socjoterapeutyczny	16	16	15
Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach w tym:	717	622	574
dzieci z rodzin alkoholowych	467	415	431
Liczba dzieci korzystających z dożywiania uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych i opiekuńczo - wychowawczych	717	622	574
Wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach Programu na dożywianie w/w dzieci	146 940 zł	131 560 zł	74 133 zł
Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach Programu na działalność świetlic	681 100 zł	687 100 zł	338 356 zł

Ilość świetlic realizujących program socjoterapeutyczny zmniejszyła się o 1. Z dniem 31.12.2014 r. działalność zakończyła świetlica przy Stowarzyszeniu B4. W roku 2014 liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach, w tym dzieci z rodzin alkoholowych zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 52 osoby. Nastąpił również istotny spadek o 95. dzieci korzystających z dożywiania, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. W związku z powyższym wysokość środków finansowych przeznaczonych na dożywianie w/w dzieci uległa zmniejszeniu o 15 380 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie celem uzyskania przez osoby i rodziny samodzielności stosuje w swoich działaniach instrument w postaci kontraktu socjalnego. Kontrakt socjalny to forma pisemnej umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania klienta i pracownika socjalnego. Celem zawartej umowy jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej klienta, rodziny. Pracownicy socjalni MOPS zawierają kontrakty socjalne również z osobami nadużywającymi alkohol. Celem zawartych umów jest podjęcie terapii, systematyczne uczestnictwo i prowadzenie trzeźwego trybu życia. W latach 2013-2014 liczba zawartych kontraktów socjalnych kształtowała się w przedziale od 11 do 14. Nie zawarcie kontraktu socjalnego lub jego przerwanie, w przypadku osób nadużywających alkohol, jest podstawą do odmowy przyznania pomocy finansowej z Ośrodka lub jej ograniczenie.

W ramach Centrum Integracji Społecznej prowadzona jest reintegracja społeczna i zawodowa dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, której celem jest podniesienie kompetencji społecznych, zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych oraz wsparcie indywidualne tych osób.

Centrum Integracji Społecznej w Rzeszowie

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ilość osób uczestniczących w zajęciach organizowanych przez CIS	20	26	26
Wysokość środków finansowych	180 000 zł	180 000 zł	90 000 zł

W zajęciach organizowanych przez Centrum Integracji Społecznej w latach 2013-2014 uczestniczyło od 20 do 26 osób rocznie. Środki finansowe przeznaczone na w/w zajęcia utrzymują się na stałym poziomie i wynoszą 180 000 zł.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie liczy 11 członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta Rzeszowa i Rady Miasta Rzeszowa, SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień, Komendy Miejskiej Policji i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Osoby uzależnione od alkoholu oraz wyrządzające poważne szkody społeczne (sprawcy przemocy w rodzinie), a nie wyrażające zgody na dobrowolne poddanie się leczeniu odwykowemu, są zgłaszane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która uruchamia procedury sądowe zobowiązujące do zastosowania leczenia odwykowego. Do MKRPA wpływają wnioski osób prywatnych i instytucji o skierowanie na leczenie.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ilość wniosków zgłoszonych do Komisji o zastosowanie leczenia odwykowego

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ilość wniosków o zastosowanie leczenia	237	236	93

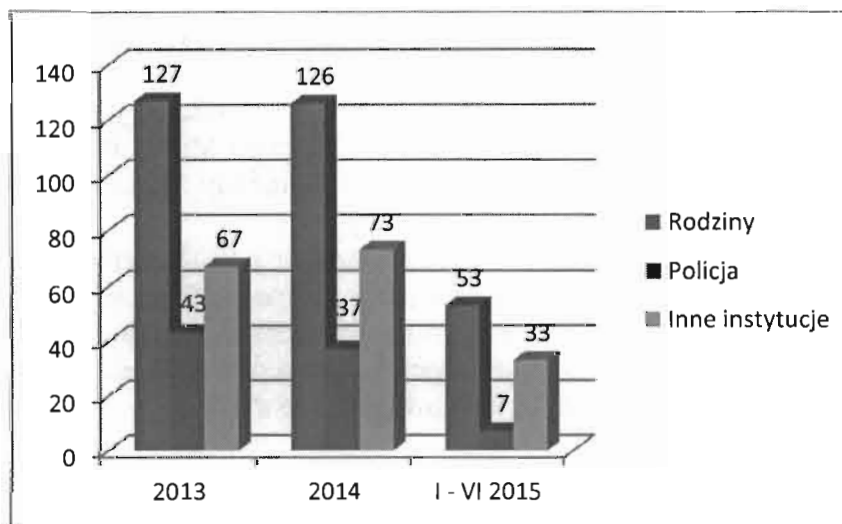
Z zawartych danych wynika, iż w roku 2013, jak i 2014 do Komisji wpłynęła porównywalna liczba wniosków. W I półroczu bieżącego roku liczba zgłoszeń kształtuje się poniżej 100 osób, co może wskazywać na nieznaczny spadek.

Wnioski w sprawie leczenia odwykowego są składane przez rodziny i instytucje nawiązujące bezpośredni lub pisemny kontakt z MKRPA.

Ilość wniosków złożonych przez rodziny, Policję i inne instytucje

Ilość wniosków złożonych przez:	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Rodziny	127	126	53
Policję	43	37	7
Inne instytucje – Prokuratura, MOPS, DPS, Kuratorzy Sądu Rejonowego, przedstawiciele szkół	67	73	33

Przedstawione powyżej dane wskazują, że najwięcej wniosków składały rodziny. Można sądzić, że jest to spowodowane ich zaangażowaniem w poszukiwanie skutecznej pomocy, zmniejszeniem wstydu w sytuacji występowania choroby alkoholowej, a także popularyzacją działalności Komisji. Istotne jest zaangażowanie instytucji. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej, Kuratorzy Sądu Rejonowego, dyrektorzy lub pedagodzy szkół zarówno w roku 2014, jak i w pierwszym półroczu 2015 r. w dużym stopniu angażowali się w pomoc rodzinom osób uzależnionych. Ilość składanych wniosków w ostatnich trzech latach systematycznie wzrasta. W pierwszych dwóch kwartałach br. znacznie zmniejszyła się liczba wniosków składanych przez Policję. Jest to rezultat efektywności prac Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty. Od roku 2014 Komisja angażuje się w pracę powołanych Grup w ramach ww. procedury, a jej przedstawiciel bierze czynny udział w tych pracach. W 2014 r. odbyło się 15 spotkań.

Wykres 1 Ilość wniosków złożonych do Komisji, opracowanie własne

Istotnym problemem jest występowanie uzależnienia od alkoholu wśród kobiet. Literatura naukowa wskazuje, iż na 10 nadmiernie pijących lub uzależnionych mężczyzn przypada 1 kobieta. Istnieją specyficzne problemy i warunki związane z powstawaniem, przebiegiem i leczeniem choroby alkoholowej u kobiet tj. obniżenie wieku inicjacji z alkoholem, przebywanie w nieformalnym związku z partnerem nadużywającym alkoholu, wychowywanie się w rodzinie z problemem alkoholowym, obniżenie poczucia własnej wartości, poczucie winy i wstydu, zaburzenia seksualne, depresyjne, lękowe.

Wnioski złożone o zastosowanie leczenia odwykowego wobec kobiet

Ilość wniosków w sprawie kobiet	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ogółem	37	54	22
%	15,6	22,9	23,6

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że liczba wniosków zgłaszanych do MKRPA dotyczących kobiet uległa zwiększeniu. W roku 2014 jest to wzrost o 17 wniosków. Może być to uzasadnione tym, że kobiety nadmiernie pijące alkohol nie wywiązują się ze swoich ról rodzinnych (żony, matki, córki), społecznych i zawodowych (mają trudności w relacjach międzyludzkich). Częściej są narażone na uszkodzenia narządów ciała, ulegają przemocy. Nadużywanie alkoholu przez kobiety jest przyczyną zaniedbań opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci, zubożenia sytuacji materialnej rodziny, rozpadu więzi rodzinnych, degradacji fizycznej i psychicznej, a w skrajnych przypadkach łamania prawa. Jest to nieakceptowane społecznie i wymaga podejmowania skutecznych działań zarówno przez członków rodziny, jak i instytucji wspierających rodzinę wobec kobiet nadużywających alkoholu.

Wpływ na realizację procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób zgłaszanych mają różne czynniki warunkujące zawieszanie, bądź umarzenie wniosków o zastosowanie leczenia.

Zawieszone lub umorzone wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego

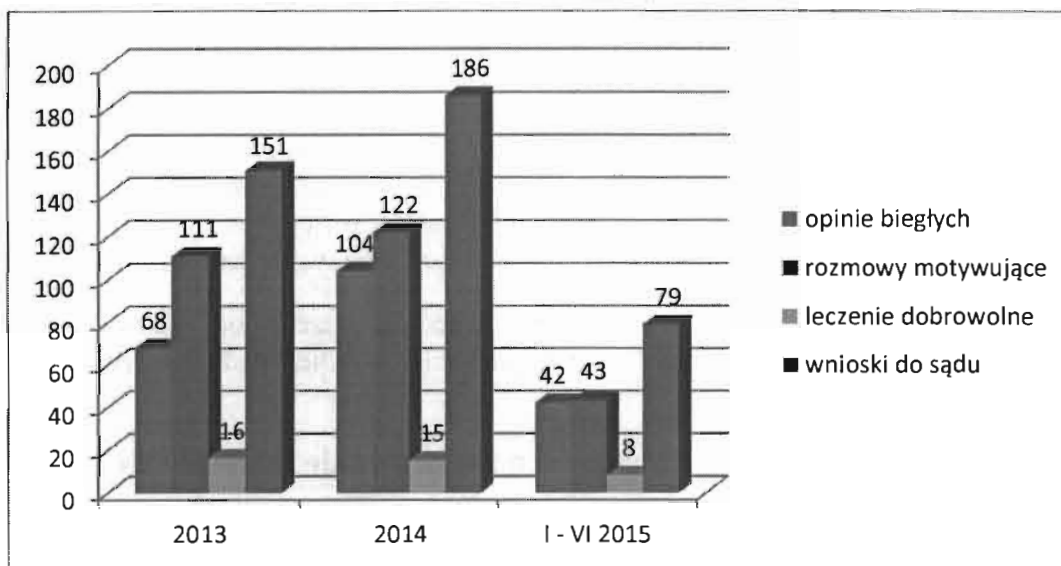
Powody zawieszenia/umorzenia wniosków		Rok		
		2013	2014	do 30.06.2015
Wnioski umorzone	Brak przesłanek do kontynuowania procedury	1	9	6
	Biegli nie stwierdzili uzależnienia	4	13	10
	Wniosek rodziny, kuratora, pracownika MOPS, itp.	6	4	2
	Inne	5	13	7
Ogółem		16	39	25
Wnioski zawieszone	Pozytywna zmiana zachowań osoby zgłoszonej	4	14	9
	Inne(wyjazd za granicę choroba, decyzja wnioskodawcy, itp.)	7	13	3
Ogółem		11	27	12

Powyższe dane dokumentują wzrost ilości umorzonych i zawieszonych spraw w przypadkach pozytywnej zmiany zachowań osoby zgłoszonej, nie stwierdzenia uzależnienia podczas badania przez biegłych, a także wyjazdu uczestnika za granicę lub jego śmierci. Występują

także przypadki wnioskowania członków rodzin osób uzależnionych o zawieszenie lub umorzenie postępowania.

Inne działania podejmowane przez MKRPA

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Ilość opinii wydanych przez biegłych	68	104	42
Ilość przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia	111	122	43
Ilość osób, które zobowiązały się do podjęcia leczenia (w SP ZOZ CLU, WOTU itp.)	16	15	8
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia	151	186	79
Ilość opinii wydanych w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu	542	573	346
a) pozytywne	540	571	346
b) negatywne	2	2	0

Wykres 2 Działania podejmowane przez Komisję, opracowanie własne

Biorąc pod uwagę powyższe dane widoczny jest znaczny wzrost ilości opinii wydanych przez biegłych w 2014 roku. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w latach 2013 i 2014 utrzymują się na podobnym poziomie. Podobne wnioski nasuwają się w sytuacji osób podejmujących dobrowolne leczenie odwykowe. Ilość wniosków kierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego wzrosła w 2014 roku.

Komenda Miejska Policji

Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, realizuje zadania określone w podstawowym akcie prawnym, jakim jest ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355 ze zm.):

1. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
2. ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu

drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania:

3. inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
4. wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.
5. nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
6. kontrola, przestrzeganie przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych;
7. współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów;
8. gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych;
9. prowadzenie zbiorów danych zawierających informacje gromadzone przez uprawnione organy o odciskach linii papilarnych osób, niezidentyfikowanych śladach linii papilarnych z miejsc przestępstw oraz o wynikach analizy kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA).

Analizę stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Rzeszowa oparto o dane statystyczne Policji, przyjmując za okres porównawczy półrocze 2014 i 2015 roku.

W okresie sześciu miesięcy 2015 r. policjanci na terenie miasta podejmowali czynności procesowe w 2 590 przypadkach zgłoszeń o popełnionych przestępstwach, a w analogicznym okresie 2014 r. w 2 209. W porównywanym przedziale czasowym nastąpił wzrost bezwzględnej ilości o 381 zgłoszonych przestępstw, co stanowi zwiększenie ich liczby o 17 %. Wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych spadł o 4,1 % z 49 % w roku 2014 do 44,9 % w roku 2015.

Naruszania porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez osoby będące pod wpływem alkoholu i związanych ze spożywaniem alkoholu

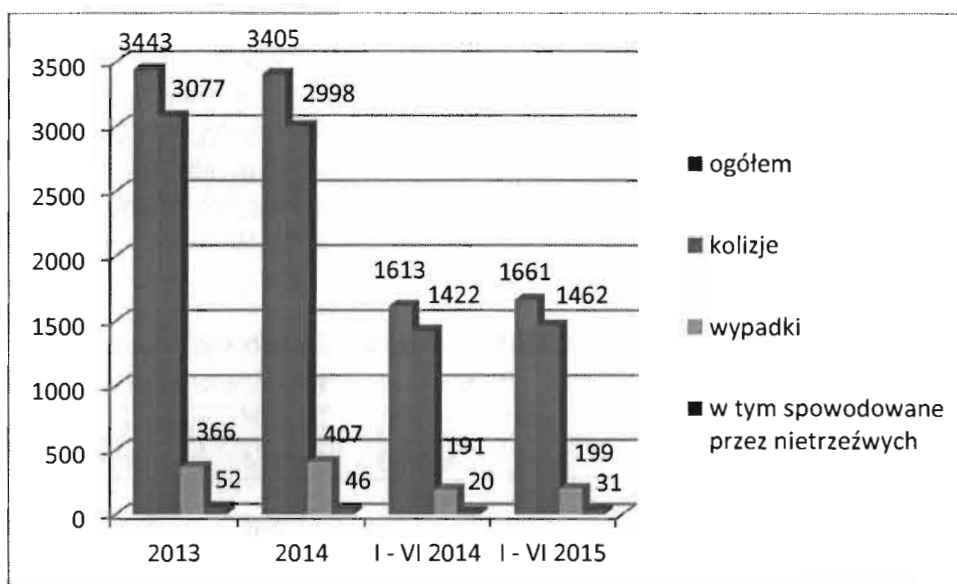
Zdarzenia w ruchu drogowym	Rok			
	2013	2014	do 30.06.2014	do 30.06.2015
1. Zdarzenia drogowe na terenie miasta Rzeszowa:				
kolizje	3 077	2 998	1 422	1 462
wypadki	366	407	191	199
w tym:				
spowodowane przez nietrzeźwych kierujących/ pieszych	52	46	20	31
2. Przestępstwa drogowe (art.160 § 1 i 3, 173,174,177, 178 a, 179, 180 KK):				
na terenie miasta Rzeszowa	404	334	157	140
w tym przestępstwa kierowania pojazdem w związku z naruszeniem art. 178 a § 1 i 2 KK*				
na terenie miasta Rzeszowa	337	274	130	107
3. Wykroczenia (wnioski o ukaranie) dane obejmują powiat rzeszowski i miasto				
za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1 KW**	195	188	79	97
za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1a KW**	6	69	24	58
za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 2 KW**	15	24	8	13
nietrzeźwi piesi	2	7	2	0
4. Zatrzymano uprawnień do kierowania pojazdami				
na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	457	500	229	297
w tym za kierowanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka				
na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	365	386	182	156

*** Art. 178 a KK**

- § 1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 2. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania inny pojazd niż określony w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

**** Art. 87 KW**

- § 1. Kto znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł.
- § 1a. Tej samej karze podlega, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1.
- § 2. Kto znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1, podlega karze aresztu do 14 dni albo karze grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.
- § 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1a lub 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów innych niż określone w § 1.

Wykres 4 Liczba zdarzeń drogowych na terenie miasta, opracowanie własne, dane z Komendy Miejskiej Policji

Od 1 stycznia 2015 r. do 30 czerwca 2015 r. w Rzeszowie odnotowano 1661 zdarzeń drogowych (w analogicznym okresie 2014 r. – 1613), w tym 199 wypadków - wzrost o 8 oraz 1462 kolizje drogowe - wzrost o 40. Główną przyczyną wypadków drogowych było nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nadmierna prędkość, niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami, niestosowanie się do znaków, nieprawidłowe wyprzedzanie oraz nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych.

W pierwszej połowie 2015 roku ujawniono na terenie miasta 140 przestępstw drogowych. Był to spadek o ponad 10 % w stosunku do analogicznego okresu roku 2014, kiedy zanotowano 157 takich czynów. Najliczniejszą grupę stanowiły przestępstwa kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu, jednak liczba przestępstw spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców spadła o 17,6 % z 130 w 2014 r. do 107 w roku 2015.

Analizując pierwsze półrocze 2014 i 2015 roku zauważamy znaczny wzrost ilości wykroczeń popełnianych przez kierujących pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1 KW i w związku z naruszeniem art. 87 § 2 KW. Dotyczy to zarówno rowerzystów, jak i kierujących pojazdami mechanicznymi. Osób zasiadających za kierownicę pojazdu, a będących pod

wpływem alkoholu, nie powstrzymują nawet prezentowane w mediach tragiczne wypadki, w których ich uczestnicy stracili życie.

Funkcjonariusze Policji podejmowali także interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Policja korzysta w szerokim zakresie ze środków oddziaływania pozarepresyjnego, nie rezygnując ze środków represyjnych wobec sprawców wykroczeń o szczególnym stopniu społecznej szkodliwości czynu. Oprócz postępowania wnioskowego o ukaranie do Sądu Grodzkiego w zagadnieniu zwalczania wykroczeń policjanci w szerokim zakresie stosowali postępowanie mandatowe.

Liczba wykroczeń z art. 43¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z podziałem na sposób ich zakończenia

	Rok		
	2013	2014	do 30.06.2015
Liczba wykroczeń zakończonych nałożeniem mandatu karnego	1 548	2 187	633
Liczba wykroczeń zakończonych skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu	70	111	31
Liczba wykroczeń zakończonych zastosowaniem środków oddziaływania pozakarnego (art.41 KW)	2 495	2 706	1329

Jak wynika z przedstawionych informacji w 2014 r. liczba mandatów karnych wzrosła o 639, w porównaniu z rokiem 2013. Na przestrzeni pierwszego półrocza br. nałożono 633 mandaty. Zwiększeniu uległa również ilość sporządzonych wniosków o ukaranie do sądu z 70 w 2013 r. do 111 w roku 2014. Równocześnie nastąpił wzrost zastosowanych pouczeń.

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2014 działania Policji ukierunkowane były na zwalczanie przestępczości kryminalnej, szczególnie tej, która występuje najczęściej i jest najbardziej dokuczliwa dla społeczeństwa.

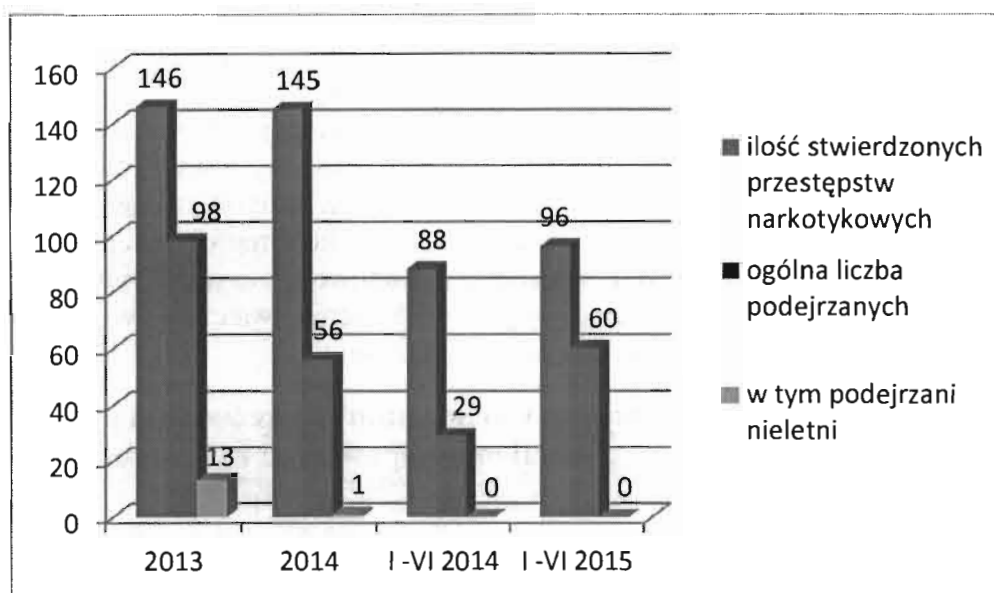
W okresie wakacji i ferii przeprowadzono nasilone kontrole stanu trzeźwości kierowców oraz stanu technicznego autobusów wycieczkowych. Podejmowano również inicjatywy związane z lepszym oznakowaniem dróg. W tej dziedzinie dołożono wszelkich starań celem zmniejszenia zagrożeń w ruchu drogowym.

Niebezpiecznym zjawiskiem jest sięganie przez młodych ludzi po środki odurzające, a najczęściej ujawniane przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii to posiadanie narkotyków oraz ich sprzedaż.

Ilość stwierdzonych przestępstw narkotykowych na terenie miasta

	Rok			
	2013	2014	do 30.06.2014	do 30.06.2015
Przestępstwa narkotykowe	146	145	88	96
Podjejrzeni ogółem	98	56	29	60
w tym: nieletni	13	1	0	0
Wskaźnik wykrywalności	95 %	92,4 %	95,50 %	94,80 %

Przestępstwa narkotykowe: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (art.55 ust.1; art.56 ust.1,3; art.57 ust.2; art.58 ust.1,2; art. 59 ust. 1,3; art.61; art.62 ust.2,3; art.63 ust.1)

Wykres 5 Ilość stwierdzonych przestępstw narkotykowych w Rzeszowie, opracowanie własne, dane z Komendy Miejskiej Policji

Po analizie powyższych danych wynika, iż liczba przestępstw narkotykowych na terenie miasta Rzeszowa w pierwszej połowie br. wzrosła o 9 % w porównaniu z pierwszym półroczem ubiegłego roku, z 88 na 96. Dwukrotnie wzrosła liczba osób podejrzanych o ich popełnienie. Optymistycznym jest fakt, iż w porównywanym okresie wśród podejrzanych nie było osób nieletnich. Duża liczba przestępstw narkotykowych wskazuje, że osoby podejrzane popełniają więcej niż jeden czyn karalny. Nieznacznie spadł natomiast wskaźnik wykrywalności przestępstw. Prowadząc systematyczne działania zmierzające do ujawniania i zatrzymywania osób posiadających, udzielających lub handlujących niedozwolonymi środkami odurzającymi policjanci ujawnili i zabezpieczyli na terenie Rzeszowa w pierwszej połowie 2014 r. 13 roślin konopi indyjskich, 102,055 gramów marihuany, 13,312 gramów amfetaminy, 8,407 gramów 2C-B (pochodna fenyletyloaminy), 0,6 ml 2C-B, natomiast w analogicznym okresie 2015 r. 146,005 gramów marihuany, 0,625 gramów metamfetaminy oraz 7 sztuk tabletek morfiny. Na podstawie zamieszczonych informacji najpopularniejszym środkiem odurzającym występującym na terenie miasta jest marihuana. „Dopalacze” nadal stanowią duży problem. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji współdziałają z instytucjami pozapolicyjnymi, a przede wszystkim Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym udzielając jego pracownikom asysty w czasie zaplanowanych kontroli placówek sprzedających dopalacze. W pierwszym półroczu 2014 r. policjanci udzielili asysty w trakcie 7 kontroli zabezpieczając 469 sztuk dopalaczy. W całym 2014 roku asystowali w 13 kontrolach, łącznie zabezpieczając 1 269 sztuk dopalaczy. W analogicznym okresie 2015 r. udzielili asysty przy 6 zaplanowanych kontrolach. W ich trakcie zabezpieczono 1 243 szt. dopalaczy. Jednocześnie placówki handlowe sprzedające dopalacze są objęte stałym nadzorem przez policjantów. W ich rejon kierowane są dodatkowe patrole, które reagują szczególnie na przypadki kupowania dopalaczy przez osoby małoletnie.

W celu zminimalizowania negatywnych zjawisk związanych z sięganiem młodzieży po środki zastępcze oprócz czynności kontrolnych, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie prowadzi od wielu lat działania edukacyjne skierowane do uczniów, uświadamiające konsekwencje prawne takich zachowań oraz ukierunkowane na promocje zdrowego stylu życia. Działaniami edukacyjno-prewencyjnymi objęci są również rodzice i nauczyciele.

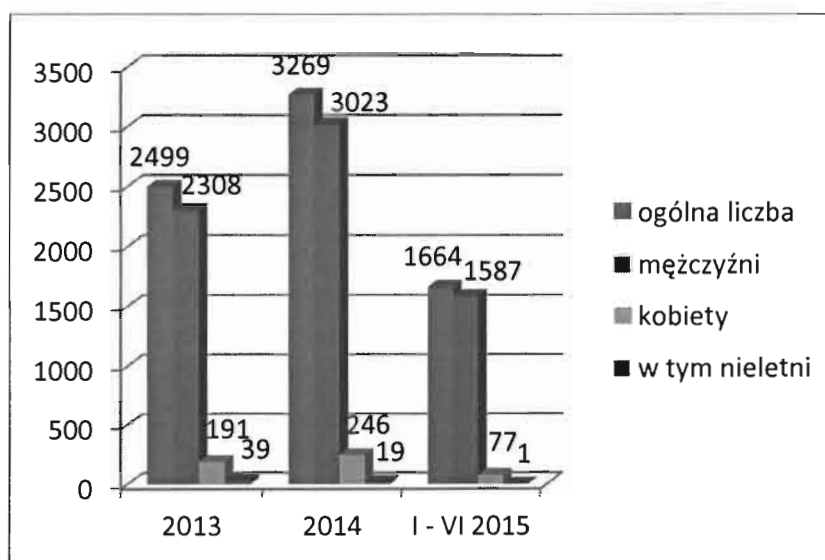
Osoby przebywające w Izbie Wyrzeźwień

W latach 2013 – 2014 liczba osób przebywających w Izbie Wyrzeźwień utrzymywała się na tym samym poziomie, przy jednoczesnej tendencji spadkowej ilości przyjmowanych osób nieletnich.

Liczba osób przyjętych w Izbie Wyrzeźwień

	Rok		
	2013	2014	30.06.2015
Ogólna liczba przyjętych	6 045	6 054	2 926
w tym:			
mężczyzn	5 651	5 630	2 738
kobiet	394	424	188
Ilość osób z terenu miasta Rzeszowa	2 499	3 269	1 664
w tym:			
mężczyzn z terenu miasta	2 308	3 023	1 587
kobiet z terenu miasta	191	246	77
Ogólna liczba nieletnich	61	37	5
w tym:			
chłopcy	52	29	5
dziewczęta	9	8	0
Ilość nieletnich z terenu miasta	39	19	1
w tym:			
chłopcy	25	16	1
dziewczęta	4	3	0

Z przedłożonej informacji wynika, iż w 2014 roku przyjęto i zapewniono opiekę 3 269 mieszkańcom Rzeszowa, co stanowi wzrost o 770 osób w stosunku do roku poprzedniego. Zwiększyła się zarówno liczba zatrzymanych nietrzeźwych mężczyzn, jak i kobiet. Pozytywnym zjawiskiem jest systematycznie zmniejszająca się ilość osób nieletnich zatrzymanych do wyrzeźwienia (w roku 2013 wynosiła 39, a w 2014 już tylko 19). Analizując dane z półrocza 2015 roku należy przypuszczać, iż ilość nietrzeźwych nieletnich będzie mniejsza niż w roku poprzednim.

Wykres 3 Liczba mieszkańców Rzeszowa zatrzymanych w Izbie, opracowanie własne, dane z Izby Wyrzeźwień

Wnioski:

Na podstawie przedstawionego materiału można sformułować następujące wnioski dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom:

1. Należy prowadzić systematyczne działania zmierzające do ujawniania i zatrzymywania osób posiadających, udzielających lub handlujących niedozwolonymi środkami odurzającymi, jak również do eliminowania kierujących pojazdami mechanicznymi pod wpływem alkoholu lub podobnie działających środków.
2. Zasadne jest prowadzenie szeroko zakrojonych działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych-mieszkańców Rzeszowa.
3. Rynek alkoholowy w Rzeszowie od kilku lat utrzymuje się na stabilnym poziomie. Ilość wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (przeznaczonych do spożycia poza miejscem i na miejscu sprzedaży) nie przekłada się na wzrost liczby punktów sprzedaży. Nie ma to również bezpośredniego odzwierciedlenia w zwiększonych wpływach do budżetu Miasta Rzeszowa.
4. Obserwuje się znaczną poprawę świadomości sprzedawców w zakresie przestrzegania zakazów sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym. Dla nowej grupy sprzedawców należy przeprowadzić szkolenia na temat stosowania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w zakresie metod i sposobów odmowy sprzedaży alkoholu w przypadkach zakazanych przepisami prawa.
5. Istnieje potrzeba dalszego finansowania dla dzieci i młodzieży nieodpłatnych i ogólnie dostępnych pozalekcyjnych zajęć sportowych wraz z zakupem niezbędnego sprzętu sportowego, stanowiących promocję alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Wskazana jest dalsza kontynuacja programów profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na promocję zdrowego stylu życia oraz kształtowania zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego i ograniczenia zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży.
7. Dużym zainteresowaniem cieszą się programy promujące organizację imprez bezalkoholowych na rzeszowskich osiedlach, należy je w dalszym ciągu kontynuować.
8. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszenie się liczby osób nieletnich zatrzymanych w Izbie Wytrzeźwień.
9. Zwiększenie zaangażowania Straży Miejskiej w interwencje dotyczące osób nietrzeźwych przebywających w miejscach publicznych na terenie Miasta Rzeszowa.
10. Zwiększa się liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestniczących w zajęciach organizowanych przez Centrum Integracji Społecznej. Konieczne jest dalsze finansowanie tego typu zajęć.

Rozdział II

Główne cele Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Nadrzędnym celem Programu jest intensyfikacja działań profilaktycznych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień.

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządów gmin.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18-tu oraz na kredyt lub pod zastaw a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program uwzględnia i realizuje powyższe cele i wyodrębnia 4 grupy zadań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

1. Profilaktyka uniwersalna - zapobieganie problemom alkoholowym i przeciwdziałanie narkomanii adresowane do ogółu mieszkańców Rzeszowa.
2. Profilaktyka selektywna - wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych i narkotykowych oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grupy zwiększonego ryzyka.
3. Pomoc psychologiczna dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików.
4. Profilaktyka wskazująca – działania profilaktyczne adresowane do osób lub grup, które przejawiają wczesne symptomy problemów uzależnień.

Rozdział III

Zadania szczegółowe na rok 2016 w zakresie działań profilaktycznych, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej

I.	Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym i przeciwdziałanie narkomanii adresowane do ogółu mieszkańców miasta.		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Edukacja publiczna 1) audycje radiowe, telewizyjne, oraz publikacje w prasie na temat zapobiegania problemom alkoholowym, narkomanii 2) wykonanie, zakup i dystrybucja materiałów profilaktycznych: prasa i książki tematyczne, broszury, książeczki, poradniki, plakaty, nośniki pamięci, druk ulotek, nagrody w konkursach, zawodach itp. oraz inne materiały i przedmioty informacyjne, edukacyjne i promocyjne 3) zakup testów na obecność narkotyków i innych substancji zmieniających świadomość oraz testów do identyfikacji składu chemicznego narkotyków i innych substancji zmieniających świadomość	dystrybucja materiałów powinna być elementem oddziaływań profilaktycznych	ilość audycji radiowych, telewizyjnych, ilość publikacji w prasie; ilość materiałów, ulotek, plakatów, poradników itp., listy wręczenia nagród itp.; ilość przebadanych osób będących pod wpływem narkotyków
2.	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży 1) prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków, alkoholu, nikotyny, dopalaczy, komputera. 2) Profilaktyka zaburzeń popędów i nawyków (gry hazardowe) wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	założenia teoretyczne oparte na badaniach naukowych, doświadczeniach klinicznych i terapeutycznych;	ilość osób objętych programami;
3.	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla rodzin 1) kształtowanie umiejętności porozumiewania się między rodzicami a dziećmi jako podstawa zapobiegania rozwojowi uzależnień od alkoholu i narkotyków 2) programy profilaktyczne i psychoedukacyjne dla rodzin	całościowy projekt z kosztorysem; kompletny godzinowy scenariusz zajęć;	
4.	Szkolenia psychoedukacyjne dla wychowawców i pedagogów szkolnych 1) edukacja na temat specyfiki funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz specyfiki rozwoju dzieci w tych rodzinach 2) edukacja i warsztaty psychologiczne z zakresu funkcjonowania dziecka z alkoholowym zespołem płodowym (FAS) 3) warsztaty kształtujące umiejętności porozumiewania się z dziećmi i młodzieżą nt. uzależnień 4) edukacja na temat narkotyków, rozwoju uzależnienia od środków psychoaktywnych	zaplanowana ewaluacja; zajęcia prowadzone w sposób systematyczny i powtarzający się oparte na aktywnych metodach dydaktycznych (tzw. warsztaty)	ilość osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach
5.	Programy psychoedukacyjne i profilaktyczne dla służb mundurowych	uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu uzależnień	ilość osób objętych programami
6.	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla osób głuchych i niedosłyszących, niewidomych i niedowidzących		
7.	Wdrożenie systemu szeroko rozumianej specjalistycznej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniami i wystąpieniem zaburzeń psychicznych	profesjonalnie opracowany program	ilość osób, które ukończyły program

8.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i rodzin 1) organizacja czasu wolnego i pozalekcyjnych zajęć sportowych i imprez towarzyszących (m.in. rajdy, turnieje, zawody) dla dzieci i młodzieży, 2) organizacja niedochodowych imprez kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci, młodzieży i rodzin (m.in. festyny, pikniki rodzinne, pielgrzymki, rekolekcje trzeźwościowe, imprezy okolicznościowe – Dzień Dziecka, Mikołajki itp. 3) przekazywanie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień i upowszechnianie materiałów edukacyjnych na festynach rodzinnych, dniach Osiedli organizowanych przez Urząd Miasta Rzeszowa, placówki oświatowo – wychowawcze, Rady Osiedli, 4) wspieranie działań promujących zdrowy styl życia	wyraźne odniesienie profilaktyczne w sposób szczególny eksponujące fakt, iż są to imprezy bezalkoholowe	liczba uczestników pozalekcyjnych zajęć sportowych; liczba szkół i podmiotów realizujących programy; ilość rozdanych materiałów edukacyjnych;
9.	Ograniczenia dostępności alkoholu, narkotyków, dopalaczy 1) przestrzeganie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych określonych odrębną uchwałą Rady Miasta Rzeszowa 2) wspólne działania członków MKRPA i przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej dot. kontroli punktów sprzedaży i zasad sprzedaży napojów alkoholowych, sklepów z substancjami psychoaktywnymi, miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: lokale gastronomiczne, kafejki, szkoły, place zabaw, dyskoteki itp. oraz kontrolowanie mieszkańców miasta w kierunku posiadania, dystrybucji i bycia pod wpływem środków odurzających jak również będących pod wpływem alkoholu	zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przeciwdziałaniu narkomanii	ilość przeprowadzonych kontroli;
10.	Wspomaganie działalności organizacji pożytku publicznego oraz instytucji działających na rzecz zapobiegania problemom uzależnień 1) wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 2) doposażenie placówek działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii 3) dofinansowanie imprez, wypoczynku letniego i zimowego oraz innych działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii 4) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	całościowy projekt działań z kosztorysem	wysokość nakładów finansowych; ilość doposażonych placówek; liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wypoczynku; ilość dzieci korzystających z dożywiania

II. Profilaktyka selektywna – wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkomanii oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grup zwiększonego ryzyka			
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, internatach, akademikach studenckich 1) warsztaty dotyczące zwiększenia umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych, radzenie sobie w sytuacji nacisku grupy rówieśniczej na używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych	całościowy projekt z kosztorysem; kompletny godzinowy scenariusz zajęć; zaplanowana ewaluacja	ilość osób uczestniczących w warsztatach

2.	Szkolenia i kursy specjalistyczne dla: lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy rodzinnych, pielęgniarek, higienistek szkolnych, pedagogów, nauczycieli, pracowników służb społecznych, policjantów, pracowników izby dziecka, strażników miejskich, kuratorów sądowych, księży, wolontariuszy, sprzedawców napojów alkoholowych 1) edukacja w zakresie stosowania metod wczesnego rozpoznawania problemów uzależnień 2) edukacja na temat interwencji wobec osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią 3) edukacja w zakresie przestrzegania obowiązujących zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych 4) edukacja w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi w szkole 5) metody i formy wdrażania programów profilaktyki uzależnień	uprawnienia do prowadzenia szkoleń, kursów	ankiety ewaluacyjne dot. problematyki szkoleń
3.	Organizacja narad i konferencji, udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich poświęconych rozwiązywaniu problemów uzależnień 1) edukacja 2) tworzenie lokalnej koalicji instytucji, organizacji na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii 3) włączenie się w ogólnopolskie oraz lokalne kampanie i akcje informacyjno – edukacyjne poświęcone rozwiązywaniu problemów uzależnień	kompletny godzinowy scenariusz narady, konferencji, kampanii; wybór ofert	ilość zrealizowanych działań; ilość przeprowadzonych kampanii i liczba ich uczestników

III. Terapia dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików			
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików 1) specjalistyczna pomoc indywidualna 2) grupy terapeutyczne	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem
2.	Szkolenia specjalistyczne dla terapeutów uzależnień 1) tworzenie możliwości do odbywania specjalistycznych szkoleń zawodowych dla osób pomagających osobom z problemem alkoholowym, uzależnieniem od środków psychoaktywnych i hazardu	uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień	ilość osób uczestniczących w szkoleniach

IV. Profilaktyka wskazująca			
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Zajęcia terapeutyczne w ramach terapii pogłębionej dla osób uzależnionych od alkoholu 1) grupy terapeutyczne w ramach programu After Care opieka psychoterapeutyczna dla pacjentów z zakończonym podstawowym programem psychoterapii) 2) zajęcia terapeutyczne w ramach opieki psychoterapeutycznej po odbytych leczeniu w Stacjonarnym Oddziale Leczenia Uzależnień w SP ZOZ CLU dla pacjentów z terenu Miasta 3) zajęcia terapeutyczne dla rodzin pacjentów leczących się w w/w Oddziale	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem
2.	Zajęcia terapeutyczne dla członków rodzin z problemem alkoholowym 1) pogłębiona terapia indywidualna 2) psychoterapia rodzinna i małżeńska 3) poradnictwo dla rodzin osób z problemem narkotykowym	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem

3.	Zajęcia dla dzieci objętych pomocą socjoterapeutyczną 1) finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych 2) doposażenie pomieszczeń, materiały edukacyjne i inne	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	liczba profesjonalnie przygotowanej kadry; ilość materiałów edukacyjnych
4.	Zajęcia terapeutyczne dla osób eksperymentujących i uzależnionych od alkoholu 1) motywowanie do leczenia stacjonarnego 2) psychoterapia indywidualna 3) poradnictwo	profesjonalny program terapeutyczny – codzienne zajęcia prowadzone przez terapeutów lub osoby z profesjonalnym przygotowaniem	liczba osób objętych leczeniem
5.	Zajęcia rehabilitacyjne, rekolekcje trzeźwościowe i obozy terapeutyczne dla członków klubów abstynenckich, uzależnionych mieszkańców schronisk, dla osób uzależnionych i członków rodzin, wzmacniające proces zdrowienia z choroby alkoholowej	częściowy udział własny w kosztach obozu jego uczestników	wydatki poniesione na wspieranie działalności środowisk abstynenckich ilość osób objętych leczeniem
6.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	ilość osób biorących udział w zajęciach; wysokość nakładów finansowych
7.	Organizacja badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie uzależnień 1) ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkotykowych istniejących zasobów oraz efektów prowadzonych dotychczas działań 2) opracowywanie i przekazywanie zainteresowanym podmiotom informacji na temat zadań realizowanych przez Miasto na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień 3) przeprowadzenie lokalnej diagnozy problemów w zakresie używania alkoholu, narkotyków i tytoniu oraz innych zagrożeń społecznych wśród uczniów szkół na terenie miasta Rzeszowa	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	liczba osób objętych badaniami; ilość opracowań

Rozdział IV

Partnerzy i realizatorzy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Mając na uwadze wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemów uzależnień na mieszkańców Rzeszowa, przyjęto szeroką listę partnerów i realizatorów Programu: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, Straż Miejska w Rzeszowie, Sąd Rejonowy w Rzeszowie, placówki oświatowo - wychowawcze (przedszkola, szkoły), placówki opiekuńczo – wychowawcze, rady osiedla, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert, grupy samopomocowe funkcjonujące na terenie Rzeszowa, kluby abstynenta, kluby sportowe, instytucje kultury, instytucje szkoleniowe, placówki naukowe i ośrodki badań społecznych, lokalne media, inne podmioty działające w zakresie profilaktyki uzależnień, Wydziały i Biura oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Rzeszowa.

Zadania zawarte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny być realizowane zgodnie ze standardami zawartymi w Rekomendacjach do realizowania i finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z uwagi na specyfikę zadań, szczególnie związaną z ochroną zdrowia psychicznego i fizycznego przed uzależnieniem od alkoholu i narkotyków podmioty realizujące zadania winny spełniać określone wymogi dotyczące:

- a) merytorycznego przygotowania specjalistów wykonujących zadania,
- b) bazy lokalowej,
- c) prawidłowego prowadzenia dokumentacji
- d) prowadzenia procesu ewaluacji wykonywanych zadań.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie oraz inne podmioty wyłonione w drodze konkursu

1. Profilaktyka w zakresie środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz asertywnej ochrony granic psychologicznych w sytuacji przemocy.
2. Szkolenia i psychoedukacja dla nauczycieli z zakresu ochrony i rozpoznawania zagrożeń związanych z używaniem przez dzieci i młodzież substancji psychoaktywnych – alkoholu, narkotyków, dopalaczy, leków.
3. Szkolenie w formie pracy superwizyjno-dyskusyjnej dla pedagogów i nauczycieli zainteresowanych poszerzeniem kompetencji i umiejętności wychowawczych, służących wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi psychospołecznemu.
4. Szkolenia dla pedagogów z zakresu skutków używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu na powstawanie tzw. syndromu FAS (alkoholowy zespół płodowy).
5. Szkolenia i psychoedukacja rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania dziecka z internetu, profilaktyka uzależnień od komputera i portali społecznościowych.
6. Szkolenia dla służb socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz ochrony rodziny przed skutkami wynikającymi z uzależnienia od środków psychoaktywnych.
7. Szkolenia dla służb mundurowych (wojsko, policja) w zakresie profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz profilaktyki przemocy w rodzinie związanej z uzależnieniami.
8. Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Rzeszowa.
9. Porady psychologiczne dla osób eksperymentujących z narkotykami w szczególności tzw. dopalaczami.
10. Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.
11. Psychoterapia małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
12. Psychoterapia indywidualna i grupowa Dorosłych Dzieci Alkoholików.
13. Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie z terenu miasta Rzeszowa wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym i narkotykowym.
14. Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie o wysokim stopniu zagrożenia patologiami m.in. uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
15. Szkolenie teoretyczne i praktyczne dla higienistek szkolnych w zakresie doskonalenia metod i form wdrażania programów dotyczących profilaktyki uzależnień adresowanych do młodzieży szkolnej.

16. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przyjmowania zgłoszeń i przeprowadzania rozmów motywujących w sprawach o leczenie alkoholowe.

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie i inne podmioty wyłonione w drodze konkursu

Realizacja programu – „Profilaktyka choroby alkoholowej, uzależnienia narkotykami i nałogu nikotyny dzieci i młodzieży wieku szkolnego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego”

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie została powołana Zarządzeniem Nr V/1049/2009 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 25 listopada 2009 r. z późn. zm. Powołanie Komisji wynika z art. 4¹ ust.3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 wspomnianej ustawy w skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja ma swoją siedzibę w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie i zbiera się na swoich posiedzeniach w zależności od potrzeb.

Zadania Komisji:

1. Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Pomoc rodzinom osób uzależnionych od alkoholu (informowanie o możliwościach pomocy prawno – administracyjnej, chorobie alkoholowej i sposobach jej leczenia),
3. tworzenie lokalnej koalicji organizacji, instytucji, osób fizycznych na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu.
6. Kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych.
7. Rozpatrywanie oraz kierowanie do Sądu Rejonowego w Rzeszowie wniosków dotyczących zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.
8. Realizacja zadań wynikających z ramowego programu współpracy pomiędzy Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie, a Komendą Miejską Policji w Rzeszowie.
9. Opracowanie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
10. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

11. Podnoszenie kwalifikacji członków Komisji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, seminariach i warsztatach.
12. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w przypadku upoważnienia przez Prezydenta Miasta.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie.

1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach – posiedzeniach Komisji i podkomisji oraz za realizację czynności dodatkowych przysługuje wynagrodzenie.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1, ustala się w wysokości:
 - 1) dla członków Komisji – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1385) za każde posiedzenie Komisji lub podkomisji oraz realizację czynności dodatkowych
 - 2) dla Sekretarza lub innego członka Komisji, wyznaczonego przez Przewodniczącego do prowadzenia obsługi administracyjnej Komisji – 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w cyt. powyżej rozporządzeniu, za każde posiedzenie Komisji lub podkomisji oraz realizację czynności dodatkowych.
3. Członkom Komisji będącym pracownikami Urzędu przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, konferencje itp. związane z profilaktyką uzależnień na podstawie delegacji służbowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz.167) w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej
4. Członkom Komisji nie będącym pracownikami Urzędu przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, konferencje itp. związane z profilaktyką uzależnień na podstawie pisemnego oświadczenia potwierdzającego faktycznie poniesione koszty wyjazdu (podstawą do zwrotu kosztów podróży są bilety, rachunek za odbyte szkolenie lub nocleg).

Rozdział V

Zadania Służb Miejskich w zakresie kontroli i interwencji w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem

Podstawa prawna :

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, (Dz. U. z 2015 r. poz.1515),
2. ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz.584 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286).

Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wszystkich rodzajów, zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizowana jest przez organ zezwalający, straż gminną i członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie stosownych upoważnień wydanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa.

Rozdział VI

Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowana będzie ze środków własnych Miasta pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu Miasta na rok 2016.

Rozdział VII

Monitorowanie realizacji Programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez:

1. bieżące gromadzenie i analizę uzyskanych danych statystycznych i opracowanie wniosków,
2. analizę wskaźników porównujących rok bieżący z okresem poprzednim,
3. sprawozdawczość podmiotów z realizacji poszczególnych zadań,
4. sprawozdania wewnętrzne dla Wydziału Budżetowego.

